

jeg har savnet positive bemærkninger om denne store besparelse. Jeg tror nok, at færøske skatteydere fortjener at blive rost for at have sparet danske skatteydere et beløb i denne størrelsesorden. Danmark er et hårdt beskattet land, og færøske selvstyrefolk bidrager gerne med denne efter færøske forhold store besparelse i Folketingets husholdning.

Mere end 3 år er gået, siden det færøske landsstyre i foråret 1998 tog den historiske beslutning radikalt at ændre de statsretlige og økonomiske forhold mellem vore to lande. 1998 var trods alt første gang i mange år, hvor vi havde et selvstyreflertal i Lagtinget og kunne føre en rigtig selvstyrepolitik.

Landsstyret forberedte sig længe og grundigt før forhandlingerne i København med regeringen, som desværre valgte konfrontationslinjen og fire gange gentog kravet om 4 års afvikling af bloktilskuddet som betingelse for suverænitet og til slut nægtede at anerkende det færøske folk som folkeretligt subjekt.

Regeringen satsede vel på, at den færøske vælgerskare i en folkeafstemning ville fælde landsstyrets forslag om færøsk selvstyre, hvis betingelsen var 4 års afvikling af bloktilskuddet og ikke de 12 år, som landsstyret bad om.

Landsstyrets nederlag i folkeafstemningen var en dystre udsigt, som ville have medført valg i utide. Derefter håbede regeringen vel på et nyt landsstyre bestående af bloktilskudspartierne og ændrede politiske forhold på Færøerne.

Denne forventning gik ikke i opfyldelse, fordi lagmanden klogeligt aflyste folkeafstemningen.

Men regeringens konfrontationslinje i fjor spillede muligheder i hænderne på de rabiate politiske kræfter på Færøerne, de partier, som deroppe også ønsker konflikt. Med udsigt til at finde olie i havbunden ville et lagtingsvalg i utide have gjort Færøerne til en politisk galeanstalt og øerne fuldstændig uregerlige ved polariseringen af stemmerne.

Men dette finanslovsforslag om en stærkt reduceret blok har nu mulighed for at skabe en stabil politisk udvikling på Færøerne hen imod en naturlig selvstændighed.

Vi startede denne selvstyreproces med bankundersøgelsen i sidste valgperiode, vi fik juniaftalen i 1998 om erstatning for bankfusionen, vi forberedte hvidbogen og fik store erfaringer, stor viden, vi vedtog Lagtingets beslutningsforslag om Færøernes selvstyre, og vi ønskede nu sidst denne reduktion i bloktilskuddet. Vi forhandler om overtagelsen af Statens Skibstilsyn,

om færøsk luftfart, skolevæsen og forsorg, og vi vil føre denne selvstyreproces til dens logiske afslutning i tidens fylde.

Det kan også være på sin plads at overveje virkningen af bloktilskudsreduktionen på den færøske offentlige økonomi. I 1995 var det danske bloktilskud ca. 25 pct. af Færøernes offentlige økonomi. Nu er dets andel nede på under 20 pct., og næste år vil den reducerede blok kun være 13 pct. af landskassens og kommunernes samlede indtægter, og så er konsekvenserne af blokkens bortfald til at overskue.

Landskassens regnskaber har nu for fjerde år i træk vist et nettooverskud på mellem 350 og 400 mio. kr., efter at renter og afdrag af gælden er betalt. Dette overskud har landsstyret sat i Landsbanken, som nu har en reserve på knap 2 mia. kr., dvs. halvdelen af landskassens gæld. Halvdelen af disse 2 mia. kr. skal altså stå i Landsbanken som sikkerhed for landskassens virksomhed.

Grundlaget for dette positive offentlige driftsresultat blev lagt under forrige landsstyre og er fortsat med uformindsket kraft på grund af den færøske økonomi store vækst de sidste år og det offentliges efterfølgende større indtægter.

Desværre er drifts- og anlægsudgifterne også vokset meget de sidste 4 år mest på grund af efterslæb og nedslidning i den offentlige sektor igennem 1990'erne, men også fordi finansministeren i forårets overenskomstforhandlinger valgte bruttolønsforhøjelser i stedet for skattelettelser for at forbedre lønmodtagernes vilkår. Men vi har utallige beviser for, at bruttolønsforhøjelser, som topskattes, som bekendt efter efterfølgende prisforhøjelser ender med at være et nettotab for lønmodtageren og en forøgelse af det generelle skattetryk.

Som politiker anerkender man de økonomiske naturloves uimodståelige kraft; de er jo næsten så stærke som tyngdeloven. Parkinson har defineret en af dem, som siger: Enhver udgift stiger, til den når op til den indtægt, man har til at betale udgiften med.

Derfor er det også vigtigt for den færøske økonomi, at vi fjerner den største fristelse til offentlig udgiftsvækst, nemlig den del af bloktilskuddet, som svarer til landskassens årlige driftsoverskud. Der har været et enormt pres på landsstyret og Lagtinget for at få brugt dette overskud, især nu hen imod afslutningen af valgperioden.

Hvis de færøske bloktilskudspartier får flertal ved forårets valg og danner landsstyre, vil det